

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 STOCKHOLM

Remissvar över Transportutredningens betänkande Transporter av frihetsberövade (SOU 2011:7) och Statskontorets rapport Transporter av frihetsberövade - En konsekvensanalys (rapport 2011:28)

Migrationsverket har beretts tillfälle att inkomma med remissvar över rubricerat betänkande samt över Statskontorets rapport.

Sammanfattningsvis ställer sig Migrationsverket i stort positivt till Transportutredningens förslag. Migrationsverket anser dock att det finns både för- och nackdelar med utredningens förslag i den del som avser ett ansvar för den beställande myndigheten att skicka med egen personal i syfte att motverka ett överutnyttjande. Ur den transporterades, liksom ur Transporttjänstens perspektiv, kan detta medföra en nytta då den beställande myndighetens personal kan förväntas ha mer ingående kunskap om den transporterade och dennes förutsättningar och behov. Förslaget innebär dock ett ökat resursbehov i form av mer personal hos den beställande myndigheten samt i form av kringkostnader i form av exempelvis kostnader för returesor. Utredningens förslag i denna del är inte tillräckligt berett och som Migrationsverket bedömer det kommer verksamheten att påverkas genom ökade kostnader.

Inledning

Migrationsverket anser att Transportutredningens förslag i allt väsentligt medför en positiv förändring när det gäller hanteringen av transporter av frihetsberövade. Särskilt bör nämnas följande förslag.

- Kriminalvårdens ansvar för transporter åt andra myndigheter blir tydligare.
- Handräckning kan begäras direkt hos Kriminalvården.
- Kriminalvårdens förutsättningar att bedriva sin verksamhet ska stärkas genom bättre planeringsförutsättningar.
- Tydliggörandet av begreppet förvar som enligt utredningen anses innebära att en transport av en frihetsberövad i ett fordon inte i sig ska ses som ett frihetsberövande.

- Vikten av samverkan mellan myndigheterna på central och lokal nivå lyfts fram och det betonas att samordningen mellan Migrationsverket, Kriminalvården och polismyndigheterna förbättras när det gäller transportplanering i syfte att förkorta förarsvistelserna.
- Användandet av videoteknik vid exempelvis förhandling i domstol lyfts fram som ett alternativ till transporter och att Migrationsverkets förvar bör utrustas med videoutrustning skapar förutsättningar för ett sådant alternativ i förarsverksamheten.
- Kriminalvården bör genom serviceåtaganden tydliggöra de tidsmässiga ramarna för transportverksamheten.
- Särskilda transportgrupper för transporter till Arlanda från Migrationsverkets förvar lyfts fram som en möjlig lösning för att minska den negativa inverkan som utrikestransporterna kan ha på inrikestransporterna.

Förslagen skapar förutsättningar för den operativa verksamheten att fungera smidigare och med kortare ledtider som följd, vilket även är till fördel för de personer som är föremål för beslut om förvar. Till detta kommer att minskat behov av transporter är positivt ur den enskildes perspektiv, då transporterna till exempelvis domstolsförhandling inte sällan medför behov av övernattning i häkte eller arrest, samt ur ett miljöperspektiv. Ett minskat behov av övernattningar på häkten/arrester torde även vara positivt för Kriminalvården/polisen ur ett kapacitetshänseende.

Migrationsverket ställer sig således i stora delar positivt till Transportutredningens förslag i de delar som rör Migrationsverkets verksamhet, men har synpunkter i följande delar.

Kapitel 9.5.2 Förbättrade förutsättningar för Polisen och Kriminalvården att utföra transporter åt andra myndigheter samt kapitel 21.2.1 Konsekvenser för andra myndigheter än Kriminalvården

Utredningen föreslår att det ska bli ökade krav på att den myndighet som begär handräckningen också ska medverka vid densamma (se förslag till ny lydelse av 10 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716)).

Bakgrunden till förslaget är att man vill undvika den stigmatisering som kan uppstå i samband med att polisen eller Kriminalvården genomför handräckning, samt att polisen och Kriminalvården kan ha bristande möjligheter att tillgodose den enskildes särskilda behov. Till detta kommer säkerhetsmässiga aspekter som, som det får förstås, kan påverkas positivt av medföljande personal från den beställande myndigheten.

Vi delar utredningens uppfattning om att verket vid vissa tillfällen ska kunna medverka i samband med en transport.

Vi vill dock betona att detta enbart kan utgöra ett komplement vid transport av personer med särskilda behov.

Migrationsverket delar dock inte utredningens uppfattning att förslaget som syftar till en uppstramning av handräkningsinstitutet kan genomföras inom ramen för nuvarande kostnadsramar.

En förutsättning för Migrationsverket att i högre grad medverka i samband med transport av frihetsberövade förutsätter en större personalgrupp på förvaren. För att kunna bibehålla en godtagbar säkerhets- och servicenivå på förvarsenheterna finns det krav på en minimibemannning på enheterna. En konsekvens av utredningens förslag är att personalen i högre utsträckning kommer att tas i anspråk i samband med transporter. Ska det då finnas möjlighet att kunna ha en minimibemannning på förvarsenheterna är det nödvändigt med en högre personaltäthet på enheterna. Till detta kommer kostnader för utbildning av personalen samt för kostnader som uppstår i samband med transporter (exempelvis för returreisor), mm.

Migrationsverket anser att utredningens kostnads- och konsekvensanalys inte är tillräckligt väl underbyggd i dessa delar och att det således inte går att dra de slutsatser som utredningen drar.

Statskontorets rapport

Migrationsverket delar i stort de bedömningar och den analys som Statskontoret gör av Transportutredningens betänkande och har inga övriga synpunkter på detta.

Detta remissvar har beslutats av undertecknad tillförordnad generaldirektör efter föredragning av experten Mikael J. Zaar. I den slutliga handläggningen har verksamhetschefen Caroline Henjered och rättschefen Mikael Ribbenvik deltagit.

Christina Werner
Tf. Generaldirektör